

Zbierka súdnych rozhodnutí

Spojené veci T-202/10 RENV II a T-203/10 RENV II

Stichting Woonlinie a i. proti Európskej komisii

„Štátna pomoc – Sociálne bývanie – Schéma pomoci poskytnutá spoločnostiam sociálneho bývania – Existujúca pomoc – Závazky členského štátu – Rozhodnutie, ktorým sa pomoc vyhlasuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom – Článok 17 nariadenia (ES) č. 659/1999 – Služby všeobecného hospodárskeho záujmu – Článok 106 ods. 2 ZFEÚ – Definícia poslania verejnej služby“

Abstrakt – Rozsudok Všeobecného súdu (ôsma rozšírená komora) z 15. novembra 2018

1. *Žaloba o neplatnosť – Akty, ktoré možno napadnúť žalobou – Prípravné akty – Vylúčenie – List Komisie vyjadrujúci pochybnosti o zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom a navrhujúci vhodné opatrenia – Akt predstavujúci jednu z etáp vypracovania rozhodnutia konštatujúceho nezlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom – Vylúčenie*

(Článok 263 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 17)

2. *Pomoc poskytovaná štátmi – Preskúmanie Komisiou – Schéma pomoci – Pojem – Vyplatenie individuálnej pomoci – Zahrnutie*

[Článok 108 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 1 písm. d)]

3. *Pomoc poskytovaná štátmi – Preskúmanie Komisiou – Schéma pomoci – Pojem – Požiadavka, aby legislatívne ustanovenie bolo základom schémy pomoci – Neexistencia*

[Článok 108 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 1 písm. d)]

4. *Súdne konanie – Predloženie nových dôvodov počas súdneho konania – Podmienky – Rozšírenie existujúceho žalobného dôvodu*

(Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 84 ods. 1)

5. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem – Opatrenia na kompenzáciu nákladov na poskytovanie služby vo verejnom záujme podnikom – Vylúčenie – Podmienky uvedené v rozsudku Altmark – Kumulatívna povaha*

(Článok 107 ods. 1 ZFEÚ)

6. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem – Opatrenia na kompenzáciu nákladov na poskytovanie služby vo verejnom záujme podnikom – Rozlišovanie medzi testom Altmark, ktorým sa má určiť existencia pomoci, a testom podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ, ktorý umožňuje preukázať zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom*

(Článok 106 ods. 2 a článok 107 ods. 1 ZFEÚ)

7. *Hospodárska súťaž – Podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu – Definícia služieb všeobecného hospodárskeho záujmu – Volná úvaha členských štátov – Hranice – Preskúmanie Komisie obmedzené na prípady zjavne nesprávneho posúdenia*

(Článok 106 ods. 2 a článok 107 ods. 1 ZFEÚ)

8. *Pomoc poskytovaná štátmi – Existujúca pomoc – Opatrenia na kompenzáciu nákladov na poskytovanie služby vo verejnom záujme podnikom – Preskúmanie zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom Komisiou – Potreba zohľadniť riziko nadmernej náhrady do budúcnosti*

(Článok 106 ods. 2 a článok 107 ods. 1 ZFEÚ)

9. *Hospodárska súťaž – Podniky poverené správou služieb všeobecného hospodárskeho záujmu – Posúdenie zvýšených nákladov vzniknutých poskytovaním služby vo verejnom záujme – Volná úvaha Komisie*

(Článok 106 ods. 2 ZFEÚ)

1. Z dôvodu, že list Komisie podľa článku 17 nariadenia č. 659/199 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ, v ktorom sú vyjadrené pochybnosti o zlučiteľnosti schémy pomoci s vnútorným trhom a v ktorom sa navrhujú vhodné opatrenia, predstavuje prvú etapu vypracovania rozhodnutia, ktorým sa konštatuje nezlučiteľnosť schémy pomoci s vnútorným trhom a z dôvodu, že tieto pochybnosti boli potvrdené týmto rozhodnutím, nemožno žalobcovi brániť, aby na podporu svojej žaloby proti uvedenému rozhodnutiu poukázal na protiprávnosť, ktorá poznačuje posúdenie nachádzajúce sa v tomto liste.

(pozri bod 41)

2. Z článku 1 písm. d) nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ vyplýva, že skutočnosť, že individuálne pomoci boli vyplatené, nevyklučuje existenciu schémy, na základe ktorej sa tieto pomoci poskytujú.

V tejto súvislosti skutočnosť, že Komisii boli doručené sťažnosti týkajúce sa jednotlivých predajov nehnuteľnosti za nižšiu než trhovú cenu, nebráni existencii schémy pomoci, na základe ktorej sa tieto individuálne pomoci poskytli.

(pozri bod 50)

3. Požiadavka, aby legislatívne ustanovenie bolo základom schémy pomoci, nie je súčasťou definície schémy pomoci v zmysle článku 1 písm. d) nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ.

(pozri bod 51)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 63)

5. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 72 – 74)

6. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 76, 77)

7. Hoci členský štát disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o určenie toho, čo považuje za služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ), nezabavuje ho to však povinnosti z právneho hľadiska dostatočným spôsobom preukázať, že jej rozsah je nevyhnutný a primeraný vo vzťahu k skutočnej potrebe služby vo verejnom záujme. Dôkazné bremeno preukázať, že SVHZ je vymedzená dostatočne jasne, totiž spočíva na vnútroštátnych orgánoch. Skutočnosť, že členský štát nepreukáže, že tieto kritériá sú splnené, alebo nedodržanie týchto kritérií môže predstavovať zjavne nesprávne posúdenie, ktoré je Komisia povinná zohľadniť.

So zreteľom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje členský štát pri definovaní úlohy SVHZ a podmienok jej vykonávania, a na druhej strane so zreteľom na to, že rozsah preskúmania, ktoré je Komisia v tomto ohľade oprávnená vykonávať, je obmedzený na zjavne nesprávne posúdenie, preskúmanie posúdenia Komisie v tomto ohľade, ktoré má vykonať Všeobecný súd, tiež nemôže prekračovať rovnaké obmedzenie, a preto sa toto preskúmanie musí obmedziť na to, či Komisia oprávnene konštatovala alebo odmietla existenciu zjavne nesprávneho posúdenia členského štátu

(pozri body 81, 82, 98)

8. Preskúmanie existujúcej pomoci Komisiou môže viesť len k rozhodnutiu vyvolávajúcemu účinky pre budúcnosť. Komisia môže preto navrhnúť vhodné opatrenia, iba ak usúdi, že predmetný systém financovania predstavuje riziko nadmernej náhrady do budúcnosti.

Za týchto podmienok, hoci je možné, že zisťovanie prípadnej nadmernej náhrady v minulosti, vedené v rámci priebežného preskúmania existujúcej pomoci, by prípadne v závislosti od osobitných okolností konkrétneho prípadu mohlo mať význam pre posúdenie zlučiteľnosti tejto existujúcej pomoci s vnútorným trhom, nemení to nič na tom, že takéto zisťovanie nie je samo osebe nevyhnutne nutné pre správne posúdenie potreby navrhnúť vhodné opatrenia do budúcnosti a pre určenie týchto opatrení. Prítomnosť alebo neprítomnosť rizika nadmernej náhrady do budúcnosti závisí v konečnom dôsledku rozhodujúcim spôsobom od konkrétnych modalít samotného režimu financovania, a nie od skutočnosti, že v praxi tento režim mal za následok nadmernú náhradu v minulosti.

V tejto súvislosti Komisia v liste podľa článku 17 nariadenia č. 659/1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ obsahujúcom jej predbežné posúdenie nepreukázala, že vedľajšie činnosti dotknutých podnikov skutočne mali prospech zo štátnej pomoci, alebo že skutočne došlo ku krížovým dotáciám.

(pozri body 120, 154 – 156)

9. Jasná definícia služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ) je tak potrebná na zabezpečenie dodržiavania podmienky primeranosti pomoci, teda na zabezpečenie, aby poskytnutá náhrada nepresahovala rámec toho, čo je nevyhnutné na plnenie poslania verejnej služby.

V tejto súvislosti Komisia tým, že požiadala vnútroštátne orgány o definovanie SVHZ v oblasti sociálneho bývania v súvislosti s cieľovou skupinou sociálne znevýhodnených domácností, požiadala ich jasne určiť poslanie služby vo verejnom záujme, na ktoré boli náhrady poskytnuté. Táto presná definícia tak umožnila určiť náklady vzniknuté pri plnení SVHZ a vyhnúť sa na jednej strane

nadmernej náhrade a na druhej strane tomu, aby činnosti vykonávané podnikmi bytovej výstavby, ktoré nie sú činnosťami patriacimi do SVHZ, nemali prospech zo štátnej pomoci s cieľom zabrániť krízovým dotáciám.

(pozri body 148, 149)